

Vraag 1

Wat vindt u van het voorstel in algemene zin?

De FNV kan zich vinden in een transitie van een forfaitaire vermogenswinstbelasting naar een vermogensaanwasbelasting. Voor de FNV is het primair van belang dat geld dat met vermogen wordt verdiend niet lager belast wordt dan inkomen uit arbeid, en dat mensen met een hoog inkomen progressief meer bijdragen aan de belastingen dan mensen met een laag inkomen. In het huidige systeem wordt arbeid zwaarder belast dan rendement uit vermogen wat effectief bijdraagt aan een degressieve belastingdruk doordat vermogenden vaak een relatief hoog inkomen hebben. Een wijziging naar een belasting op basis van het daadwerkelijk behaalde rendement maakt het mogelijk om de effectieve belastingdruk van de inkomstenbelasting voor werknemers en box 3 belasting meer met elkaar in lijn te brengen.

Voor de FNV is gelijkwaardigheid een belangrijk doel. De FNV is geen voorstander van uitzonderingsgronden van de vermogensrendementsheffing. Wij zijn van mening dat er ten alle tijden gestreefd dient te worden naar een belasting op het totale daadwerkelijke rendement. De FNV is ook geen voorstander van vrijstellingen voor startende ondernemers en familiebedrijven. Ook zijn wij daarom van mening dat ook voor 2^e huizen een belasting op het daadwerkelijk rendement geheven moet worden.

De FNV is daarnaast van mening dat vermogenswinstbelasting voor vastgoed tot significante uitstel van belastingen leidt en dat dit onwenselijk is. De FNV is van mening dat er ondanks de genoemde bezwaren in plaats van een vermogenswinstbelasting gewerkt moet worden met een vermogensaanwasbelasting. Dit kan bereikt worden door bij liquiditeitsproblemen belastingplichtigen een belastingschuld te laten opbouwen. Deze schuld zou een relatief lage rente moeten hebben en vervolgens naar draagkracht afgelost moeten worden. Qua methodologie kan daarmee aangesloten worden bij het karakter van de studieschuld waar een relatief lage rente wordt gehanteerd en terugbetaling niet hoeft bij een te laag inkomen. Mocht dit niet goed uitvoerbaar zijn dan is de FNV van mening dat er voor vastgoed elk jaar toch belasting betaald dient te worden zodat niet alle belastingafdracht uitgesteld kan worden tot het moment van verkoop. De huidige bedragen in box 3 voor vastgoed leiden nu niet tot grote problemen en kunnen dus als richtinggevend voor de minimale jaarlijkse voorbelasting worden gehanteerd. De jaarlijks af te dragen belasting geldt vervolgens als een voorbelasting voor de vermogenswinstbelasting waarbij de eindafrekening plaatsvindt op het moment van verkoop van het vastgoed.

Een van de vragen waar de wet geen antwoord op geeft is welk belastingpercentage er betaald dient te worden over het rendement. De FNV is van mening dat hierbij aansluiting gezocht moet worden bij de tarieven in box 1. Daarmee wordt zo veel mogelijk voorkomen dat schuiven tussen box 1 en 3 voordeel oplevert. Bovendien hecht de FNV er zoals eerder aangegeven aan dat de belasting op vermogensaanwas tenminste even hoog is als de belasting op arbeid. Om die reden pleit de FNV er voor om het vermogensrendement in box 3 simpelweg op te tellen bij het inkomen uit box 1 en daarmee belasting te betalen conform het schijvenstelsel in box 1. Dit lijkt ons zowel eerlijk als goed uitvoerbaar en zorgt ervoor dat iemand die een euro verdiend met werk niet langer anders wordt behandeld dan iemand die een euro verdiend uit verhuur.

Vraag 2

Beleidsmatige afwegingen

a. Hoe staat u tegenover het voorgestelde systeem, dat een hybride karakter heeft en elementen van vermogensaanwas-, vermogenswinst-, en forfaitaire belasting omvat?

De FNV is van mening dat er geen forfaitaire belastingen noch vermogenswinstbelasting geheven zouden moeten worden maar er volledig overgestapt dient te worden naar een belasting op basis van de daadwerkelijke vermogensaanwas.

b. Hoe verhoudt dit zich tot alternatieven zoals een volledige vermogenswinst- of vermogensaanwasbelasting, of een vermogensbelasting?

Een vermogensbelasting zou aanvullend voor zeer hoge vermogens toegepast kunnen worden. Echter voor een algemene belasting op vermogensrendement is de FNV is van mening dat een vermogensaanwasbelasting eerlijker is en daardoor ook op meer draagvlak kan rekenen.

c. Wat vindt u van de keuze voor een vermogensaanwasbelasting als primaire regeling?

Dit is ook de voorkeur van de FNV. Wel zijn wij van mening dat er te vaak wordt afgeweken van belasting op vermogensaanwas. Ook beleggingen in vastgoed, startups en familiebedrijven zou altijd belast moeten worden via de vermogensaanwas.

d. Welke overwegingen heeft u met betrekking tot de uitzondering voor de eerste woning in box 3 voor eigen gebruik, en welke voordelen en nadelen ziet u hierin?

De FNV ziet hier geen voordeel in. Weliswaar levert een vermogensaanwasbelasting meer administratie op maar bij eigen gebruik zal dit zeer beperkt zijn. Immers, er hoeft voor de vermogensaanwas enkel naar de waardestijging van de WOZ gekeken te worden om te beoordelen wat de aanwas is geweest. De economische huurwaarde zou forfaitair op basis van de WOZ waarde vastgesteld kunnen worden omdat de economische verhuurwaarde sterk samenhangt met de waarde van het vastgoed. Zowel de huurwaarde als de vermogensaanwas zijn dus vrij eenvoudig vast te stellen. De FNV ziet dan ook niet in waarom er een volledige afwijking van het vermogensaanwas principe nodig is voor een tweede huis voor eigen gebruik.

e. Het forfait voor de eerste woning in box 3 omvat het gehele rendement inclusief kosten, waaronder financieringskosten. Wat vindt u hiervan?

De FNV is van mening dat er op basis van daadwerkelijk rendement belast dient te worden. Als er toch forfaitair belast wordt dient deze belasting overeen te komen met wat een belasting op daadwerkelijk rendement op zou leveren. Alle kosten en opbrengsten dienen dus meegenomen te worden in het forfait.

f. Hoe staat u tegenover de uitzondering voor aandelen van familiebedrijven en startups?

De FNV ziet hier weinig in aangezien dit een belastingvoordeel is welke voornamelijk terecht zal komen bij vermogende personen en daarmee bijdraagt aan een meer degressief belastingstelsel. Ook ontgaat ons wat het precieze doel van deze uitzondering is. Immers, als het wenselijk is om een vermogenswinstbelasting te hanteren kan ook via de bv structuur belegd worden waardoor er geen

box 3 belasting meer afgedragen hoeft te worden. De FNV is daardoor van mening dat deze uitzondering niet nodig is en bovendien tot weer additionele ontduikingsregels zal leiden.

g. Vindt u dat de gekozen forfaits resulteren in een evenredige belastingdruk over de verschillende vermogenscategorieën? Zo ja, waarom, en zo nee, waarom niet?

Nee alle zaken die doormiddel van forfait belast worden, worden in het voorstel lager belast dan het daadwerkelijke rendement. Daarmee ontstaat er een ongelijke belastingdruk tussen verschillende vermogens categorieën. Dit vindt de FNV onwenselijk.

h. Wat is uw visie op het onderscheid tussen het belasten van eigen gebruik van een onroerende zaak onder het vermogenswinstregime (via een forfait) en het belasten van een verhuurde onroerende zaak (gebaseerd op werkelijke huurinkomsten minus kosten en het activeren van verbeteringen)?

De FNV is van mening dat alle onroerende zaken die in box 3 vallen op basis van vermogensaanwasbelasting belast dienen te worden en er geen onderscheid tussen verschillende vastgoed vormen zouden moeten bestaan.

Vraag 3

Gedragseffecten

a. Welke gedragseffecten verwacht u als gevolg van de hybride aard van het stelsel, met name met betrekking tot de uitzondering van vermogensaanwas op vastgoed, aandelen van familiebedrijven en startups? In welke mate verwacht u dat deze effecten zullen optreden?

Door het onderscheid in belastingregimes wordt het relatief aantrekkelijk om in vastgoed te beleggen ten opzichte van andere beleggingsgronden. Gezien de overspannen woningmarkt verwachten wij dat dit een opdrijvend effect op de woningprijzen zal hebben en woningen nog onbereikbaarder zullen maken voor gewone burgers die een woning zoeken om in te wonen en niet om in te beleggen. Met betrekking tot startups en familiebedrijven verwachten wij niet dat er een toename van investeringen in startups en familiebedrijven ontstaat doordat ook nu al via de bv structuur op een vergelijkbare wijze geïnvesteerd kan worden in startups en familiebedrijven. Mogelijk verschuift wel een deel van de investeringen in familiebedrijven en startups die nu in box 2 zitten naar box 3. In dat geval stijgen de totale investeringen in deze bedrijven niet maar daalt wel de totaal betaalde belasting. .

b. In welke mate denkt u dat het stelsel mogelijkheden biedt voor belastingarbitrage, zowel binnen het hybride stelsel als in relatie tot box 2? Hoe verschilt dit volgens u van het huidige (overbruggings)stelsel?

Door vermogensaanwasbelasting toe te passen moet er direct aan het einde van het jaar telkens belasting betaald worden over waardevermeerdering. Dit is niet het geval in box 2. Daarmee zullen beleggingen waarbij uitstel van belastingbetaling voor de belegger voordelig is mogelijk sneller in box 2 gedaan worden. Om dit te voorkomen is het van belang om de mogelijkheden voor belastinguitstel in box 2 eveneens te verkleinen.

Vraag 4

Valutaresultaten behaald met banktegoeden

Voorgesteld wordt om alle voordelen die worden behaald met bezittingen en schulden in de heffing te betrekken. Bij banktegoeden in euro's bestaat het voordeel doorgaans alleen uit de ontvangen rente. Bij banktegoeden die worden aangehouden in vreemde valuta zal daarnaast sprake zijn van waardemutaties als gevolg van wisselende valutakoersen. Een valutaresultaat kan positief of negatief zijn. Voor de berekening van de valutaresultaten dienen alle stortingen en onttrekkingen van de bankrekening afzonderlijk te worden omgerekend in euro's tegen de valutakoers ten tijde van de betreffende storting of de onttrekking. Een dergelijke exercitie is complex, met name indien sprake is van veel transacties. Nederlandse financiële instellingen geven aan dat zij - naast de stand op 1 januari, 31 december en het bedrag aan rente - alleen het totaalbedrag van stortingen en onttrekkingen in een bepaald jaar kunnen reñseigneren. Vanuit praktisch oogpunt is in het conceptwetsvoorstel voorgesteld om valutaresultaten van banktegoeden die worden aangehouden in vreemde valuta buiten beschouwing te laten en enkel de ontvangen rente te belasten. De in vreemde valuta ontvangen rente kan bijvoorbeeld tegen een gemiddelde jaarkoers of koers per einde jaar worden omgerekend in euro's.

Wij vragen uw input ten aanzien van het dilemma tussen de zuivere benadering waarbij (positieve en negatieve) waardeontwikkelingen van banktegoeden wel in de heffing worden betrokken en de voorgestelde praktische benadering waarbij alleen de ontvangen rente is belast. Als u vindt dat waardeontwikkelingen in de heffing betrokken moeten worden, zou dat volgens u op basis van een vermogensaanwas- of vermogenswinstbelasting moeten?

Hier begrijpen wij waarom er gekozen wordt voor een eenvoudiger systeem. Gemiddeld genomen wordt er geen koerswinst of verlies op buitenlandse valuta gemaakt. Immers, soms stijgt en soms daalt de waarde van de euro. Om die reden denken wij dat er ondanks dat beleggers op individuele schaal grote koerswinsten kunnen maken er

een argument is om de koerswinst/verlies van buitenlandse valuta ten opzichte van de euro buiten beschouwing te laten.

Vraag 6

Onroerende zaken

a. Om onder het forfait voor de eerste woning sparen en beleggen te vallen, moet sprake zijn van hoofdzakelijk eigen gebruik van de (vakantie)woning. Dit is 70%. Onder het voorstel wordt dit bepaald door weken en dagen te tellen. Een andere mogelijkheid zou zijn om bijvoorbeeld uit te gaan van een maximale huuropbrengst in verhouding tot de WOZ-waarde om zeker te stellen dat de woning vooral voor eigen gebruik is. Wij vernemen graag van u, hoe u denkt dat het zeker stellen dat er sprake is van hoofdzakelijk gebruik bij de eerste woning sparen en beleggen het beste te bepalen is.

b. In het voorgestelde ontwerp kan voor wat betreft onroerende zaken één woning (per huishouden) onder het forfait eerste woning sparen en beleggen vallen. Wanneer deze niet meer voldoet aan het criterium 'hoofdzakelijk voor eigen gebruik', maar bijvoorbeeld het gehele jaar wordt verhuurd, wordt de woning verplaatst naar een vermogenswinstregime voor onroerende zaken. Om arbitrage te voorkomen en het voor de belastingplichtige en Belastingdienst eenvoudig te houden, wordt voorgesteld dat de woning daarna niet meer terug kan naar het regime van het forfait voor de eerste woning sparen en beleggen. Ook niet wanneer deze daarna weer voor hoofdzakelijk eigen gebruik wordt gebruikt. Wij vragen uw input ten aanzien van dit voorstel, waar een afweging gemaakt moet worden tussen het voorkomen van arbitrage en uitvoerbaarheid én de feiten en omstandigheden die zich bij belastingplichtigen kunnen voordoen.

De FNV is van mening dat ook 2e woningen voor eigen gebruik altijd via de vermogensaanwasbelasting op basis van het werkelijk rendement belast dienen te worden. Daarmee wordt de problematiek waar deze vraag uit voortkomt volledig voorkomen.

Vraag 7

Afbakening startende innovatieve onderneming

Voorgesteld wordt om de waardemutaties van aandelen in startende innovatieve ondernemingen (startups en scale-ups) niet jaarlijks in de heffing te betrekken maar gecumuleerd bij verkoop (vermogenswinstbelasting). Voor de afbakening is het nodig om een definitie op te stellen. Voor zowel burgers die gebruik maken van de regeling als de Belastingdienst in het kader van de controle en handhaving is het van belang dat de voorwaarden voor toepassing van de regeling objectief kunnen worden bepaald. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de leeftijd en omvang van de onderneming, het aantal werknemers, de niet-verhandelbaarheid van de aandelen op een gereguleerde markt, enzovoort. Het hanteren van algemene begrippen of open normen zoals 'innovatief' of 'risicovolle investeringen' kan leiden tot onzekerheid over het kunnen toepassen van de regeling en tot discussies tussen burgers en de inspecteur over de interpretatie van deze begrippen.

Wij vernemen graag van u welke objectief bepaalde elementen u geschikt en wenselijk acht om de aandelen in startende innovatieve ondernemingen af te bakenen.

De FNV is van mening dat een daadwerkelijk objectief criterium niet bepaald kan worden. Zo is het vrijwel ondoenlijk om vooraf bij een startende onderneming te bepalen of dit een innovatieve onderneming gaat zijn. Daarnaast begrijpen wij de noodzaak voor deze vrijstelling niet. Ook nu al kan er namelijk in startups geïnvesteerd worden zonder jaarlijks belasting af te hoeven dragen over de waarde mutatie van aandelen. Dit kan simpelweg door een aanmerkelijk belang in de onderneming te nemen waardoor het vermogen zich niet langer in box 3 bevindt.